

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 5. listopada 2011

[\[Video\]](#)

Papin apel

Draga braćo i sestre, obraćanje Gospodinu u molitvi uključuje duboki čin pouzdanja, sa sviješću da se uzdamo u Boga koji je dobar, "milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću" (Izl 34, 6-7; Ps 86, 15; usp. Gal 2, 13; Post 4, 2; Ps 103, 8; 145, 8; Neh 9, 17). Zato danas želim zajedno s vama razmišljati o psalmu koji sav zrači pouzdanjem, u kojem psalmist izražava svoju radosnu sigurnost da će biti vođen i zaštićen, sačuvan od svake opasnosti, jer je Gospodin njegov pastir. Riječ je o Psalmu 23 – prema grčko-latinskom datiranju 22 – tekstu koji je svima dobro poznat i kojeg svi vole.

"Gospodin je pastir moj: ni u čem ja ne oskudijevam", tako započinje ova lijepa molitva, evocirajući ambijent nomadskog pastirstva i iskustvo uzajamnog poznavanja između pastira i ovaca njegova stada. Ta slika doziva u pamet ozračje povjerenja, prisnosti, nježnosti: pastir poznaje svaku od svojih ovaca, zove ih imenom i one idu za njim jer ga poznaju i uzdaju se u nj (usp. Iv 10, 2-4). On se brine za njih, čuva ih kao dragocjena dobra, spreman je braniti ih, jamčiti njihovo blagostanje, omogućiti im da žive u miru. Ništa im ne može nedostajati ako je pastir s njima. To iskustvo psalmist ima pred očima kada naziva Boga svojim pastirom i pušta da ga on vodi prema sigurnim pašnjacima:

"na poljanama zelenim

on mi daje odmora.

Na vrutke me tihane vodi

i krijepi dušu moju.

Stazama pravim on me upravlja

radi imena svojega" (rr. 2-3).

Pred našim se očima raskriljuje prizor zelenih poljana i izvora bistre vode, oazâ mira prema kojima pastir prati svoje stado, simbolâ mjesta života prema kojima Gospodin vodi psalmista, koji se osjeća poput ovce koja leži na travi pored nekog izvora, spokojno odmara, nije napeta ili obuzeta nemirom, već je mirna i spokojna, jer je to mjesto sigurno. Ne zaboravimo da je prizor što ga evocira ovaj Psalam smješten u kraju koji je velikim dijelom pustinjski, gdje sunce nemilice prži, gdje pastir polunomad s juga živi sa svojim stadom u suhim stepama koje se prostiru oko naseljâ. Ali pastir zna gdje će pronaći travu i vodu, koji su bitni za život, zna dovesti do oaza u kojima se duša "krijepi" te se može prikupiti snagu i nove energije za nastavak puta.

Kao što kaže psalmist, Bog ga vodi prema "poljanama zelenim" i "vrucima tihanim", gdje je sve preobilno, gdje je sve dano u izobilju. Ako je Gospodin pastir, također u pustinji, mjestu silne oskudice i smrti, tada ne jenjava čovjekova sigurnost u duboku prisutnost života, tako da može reći: "ni u čem ja ne oskudijevam". Pastir, naime, ima na srcu dobro svoga stada, prilagođava svoje ritmove i vlastite potrebe ritmu i potrebama svojih ovaca, kroči i živi s njima, vodeći ih "pravim" putovima, to jest putovima koji su prilagođeni njima, pazi na njihove potrebe a ne na vlastite. Sigurnost njegova stada mu je na prvome mjestu i to mu je stalno pred očima dok vodi svoje stado.

Draga braćo i sestre, i mi, poput psalmiste, ako idemo za "Pastirom dobrim", ma koliko se teškim, mukotrpnima ili dugima mogu činiti putovi našega života, moramo biti sigurni da su oni "pravi" za nas i da nas Gospodin vodi i da nam je uvijek blizu.

Zato psalmist može izraziti mirnoću i sigurnost bez imalo nesigurnosti i straha:

"Pa da mi je i dolinom smrti proći,
zla se ne bojim, jer si ti sa mnom.

Tvoj štap i palica tvoja
utjeha su meni" (r. 4).

Čovjeku ulijeva strah noćna tama, sa svojim promjenjivim sjenama, tama u kojoj je teško razaznati opasnost, njezina tišina ispunjena šumovima koje je teško odgonetnuti. Ako se stado kreće i nakon što sunce zađe, kada je vidljivost smanjena, normalno je da su ovce nemirne, postoji opasnost da posrnu ili da se udalje i izgube, a postoji također strah od mogućih napadača koji se skrivaju u tami. Kada govori o "mračnoj" dolini, psalmist koristi hebrejski izraz koji evocira tamu smrti, zbog čega je dolina kroz koju treba proći mjesto tjeskobe, strašnih prijetnji, smrtno opasnosti. Ipak, molitelj nastavlja sigurno svoj put, bez straha, jer zna da je Gospodin s njim. Ovo "ti si sa mnom" je proglas nepokolebljivog pouzdanja, i sažima iskustvo duboke vjere; Božja blizina preobražava stvarnost, tamna dolina prestaje biti opasna i predstavljati bilo kakvu prijetnju. Stado sada može mirno ići, praćeno poznatim zvukom štapa koji udara o tlo i označava umirujuću prisutnost pastira.

Ta utješna slika zaključuje prvi dio Psalma i prepušta mjesto jednom drugom prizoru. I dalje smo u pustinji, gdje pastir živi sa svojim stadom, ali sada smo se našli pod njegovim šatorom, koji se otvara da nam ukaže gostoprimstvo:

"Trpezu preda mnom prostireš
na oči dušmanima mojim.
Uljem mi glavu mažeš,
čaša se moja prelijeva" (r. 5).

Sada je Gospodin predstavljen kao onaj koji prima molitelja pod svoj šator, iskazujući mu velikodušno gostoprimstvo i punu pažnju. Božanski domaćin priprema hranu na "trpezi", taj izraz na hebrejskom označava, u svojem prvobitnom značenju, životinjsku kožu koja se prostire na zemlju i na koju se stavlja hrana koju će se zajedno blagovati. To je gesta dijeljenja ne samo hrane, već također života, u jednom prinosu zajedništva i prijateljstva koji stvara veze i izražava solidarnost. Tu je zatim znak velike darežljivosti: na glavu se izlijeva mirisno ulje, koje čovjeku daje olakšanje od žarkog pustinjskog sunca, osvježava i smiruje kožu i razveseljava duh svojim miomirisom. Na kraju, prepuna čaša pridodaje svemu jednu slavljeničku notu, sa svojim finim vinom, koje se dijeli preobilnom velikodušnošću. Hrana, ulje, vino: sve su to darovi od kojih se živi i koji daju radost jer nadilaze ono što je strogo nužno i izražavaju besplatnost i obilje ljubavi. Psalam 104, slaveći Gospodinovu brižnu dobrotu, svečano izjavljuje: "Ti daješ te niče trava za stoku i bilje na korist čovjeku da izvede kruh iz zemlje i vino što razvedruje srce čovječje; da uljem lice osvježi i da kruh okrijepi srce čovjeku" (rr. 14-15). Psalmisti se ukazuje velika pažnja, zbog čega on sebe vidi kao putnika koji nalazi okrepu u gostoljubivom šatoru, dok njegovi neprijatelji moraju stati i gledati, više mu ništa ne mogu, jer je onaj koga su smatrali svojim plijenom sklonjen na sigurno, postao je sveti gost, nedodirljiv. Kada Bog otvori svoj šator da nas primi, ništa nam se zla ne može dogoditi.

Kada se zatim putnik ponovno daje na put, Božja se zaštita nastavlja i prati ga na njegovu putu:
"Dobrota i milost pratit će mene
sve dane života moga.
U Gospodnjem ću domu prebivati
kroz dane mnoge" (r. 6).

Božja dobrota i vjernost su ono što prati psalmistu koji izlazi iz šatora i ponovno kreće na put. Ali je to put koji zadobiva novo značenje i postaje putovanje prema hramu Gospodnjem, svetom mjestu u kojem molitelj želi "trajno" prebivati i kojem se također želi "vraćati". Hebrejski glagol koji se ovdje koristi ima značenje "vratiti" ali, uz malu promjenu samoglasnika, može se shvatiti kao "prebivati" i tako je preveden u starim verzijama i većem dijelu suvremenih prijevoda. Moguće je sačuvati oba značenja: vratiti se u hram i prebivati u njemu želja je svakog Izraelca, žudnja i nostalgija svakog vjernika. Nasljedovanje pastira vodi njegovu domu, to je cilj svakog puta, željena oaza u pustinji, šator u koji se čovjek sklanja bježeći od neprijatelja, mjesto mira gdje kuša Božju dobrotu i vjernu ljubav, iz dana u dan, u vedroj radosti jednog vremena koje nema kraja.

Slike iz toga Psalma, sa svojim bogatstvom i dubinom, pratile su čitavu povijest i vjersko iskustvo izraelskog naroda. Lik pastira, na poseban način, evocira prapočetke u Izlasku, mjestu putovanja u pustinji, nalik stadu pod vodstvom božanskog Pastira (usp. Iz 63, 11-14; Ps 77, 20-21; 78, 52-54). A u Obećanoj zemlji kralj je bio taj koji je imao zadaću pasti stado Gospodnje, poput Davida,

pastira izabranog od Boga i mesijanskog lika (usp. 2 Sam 5, 1-2; 7,8; Ps 78, 70-72). Zatim, nakon izgnanstva u Babilon, koje je gotovo poput novog Izlaska (usp. Iz 40, 3-5.9-11; 43, 16-21), Izrael je vraćen u domovinu kao izgubljena i ponovno pronađena ovca, koju je Bog ponovno doveo na pašnjake i mjesto počinka (usp. Ez 34, 11-16.23-31). Ali Gospodin Isus je taj u kojem evokacijska snaga našega Psalma prispijeva potpunosti i nalazi svoje puno značenje: Isus je "Pastir Dobri" koji ide tražiti izgubljenu ovcu, koji poznaje svoje ovce i daje život za njim (usp. Mt 18, 12-14; Lk 15, 4-7; Iv 10, 2-4.11-18), On je put, pravi put koji nas vodi u život (usp. Iv 14, 6), svjetlost koja prosvjetljuje mračnu dolinu i pobjeđuje svaki naš strah (usp. Iv 1, 9; 8, 12; 9, 5; 12, 46). On je velikodušni domaćin koji nas prihvaća i spašava od ruku neprijatelja pripravlajući nam stol svojega tijela i svoje krvi (usp. Mt 26, 26-29; Mk 14, 22-25; Lk 22, 19-20), kao i trpezu konačne mesijanske gozbe na nebu (usp. Lc 14,15 sl.; Otk 3, 20; 19, 9). On je kraljevski Pastir, kralj u blagosti i u opraštanju, ustoličen na slavnom drvu križa (usp. Iv 3, 13-15; 12, 32; 17, 4-5).

Draga braćo i sestre, Psalam 23 nas poziva da obnovimo svoje pouzdanje u Boga te se potpuno prepustimo u njegove ruke. Molimo dakle s vjerom da nam Gospodin udijeli da kročimo uvijek njegovim putovima poput pitomog i poslušnog stada, da nas primi u svoju kuću, za svoj stol i da nas vodi na "vrutke tihane" da se, prihvaćajući dar njegova Duha, uzmognemo napajati na njegovim izvorima, izvorima one vode žive "koja struji u život vječni" (Iv 4, 14; usp. 7, 37-39). Hvala!

Papin apel

Ne prestaju pristizati dramatične vijesti o gladi koja je pogodila regiju Roga Afrike. Pozdravljam kardinala Roberta Saraha, predsjednika Papinskog vijeća 'Cor Unum' i mons. Giorgia Bertina, apostolskog upravitelja u Mogadišu, koji su prisutni na ovoj audijenciji zajedno s nekolicinom predstavnika katoličkih karitativnih udruga, koji će se susresti da provjere i daju daljnji poticaj inicijativama kojima je cilj odgovoriti na tu hitnu humanitarnu potrebu. Na tom susretu će sudjelovati također predstavnik canterburyjskog nadbiskupa, koji je također uputio apel za pomoć stanovništvu pogođenom glađu. Ponavljam svoj usrdni poziv međunarodnoj zajednici da nastavi sa svojim zauzimanjem za te narode i pozivam sve da prikazuju molitve i pružaju konkretnu pomoć za mnogu braću i sestre koji su tako teško kušani, a napose za djecu koja svakodnevno umiru u tome dijelu svijeta zbog bolesti i pomanjkanja vode i hrane.

